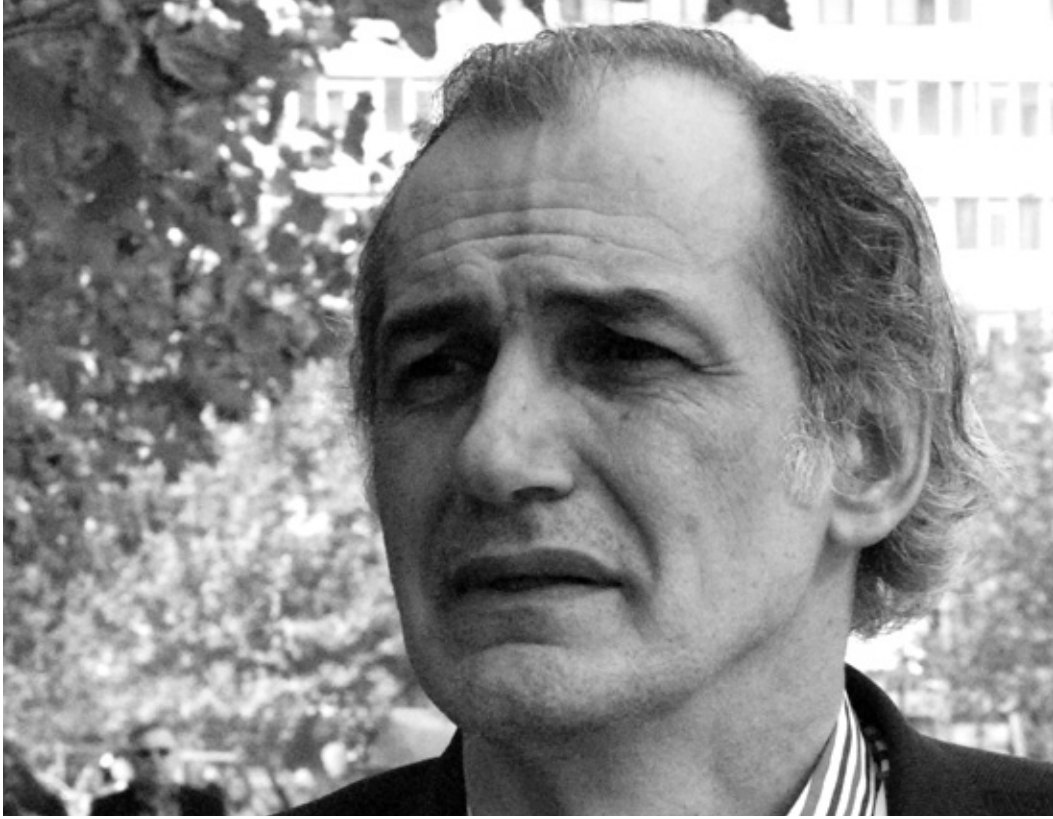

EMIL LUNGEANU

Emil Lungeanu (n. 1958, București), absolvent al Colegiului Național Sfântul Sava și al Universității din București, Facultatea de Drept. Este redactor al revistei *Luceafărul de dimineaţă* și membru al comitetului de conducere al Filialei București – Proză a Uniunii Scriitorilor.

După debutul din 1989, a semnat peste șaizeci de volume – romane (*Jurnalul lui Henry Wilde*, *Jocul*, *Enigma*, *Viitorul a trecut pe aici*, *Lumea de apoi*), nuvele (*În ostrov la marea albă*), poezie, teatru (*Moarte în cinci mutări*, *Şapte vaci slabe*), critică literară (*Lecturi pe întuneric*, *Însemnări în podul palmei*, *Manifestul ludic*, *Literatura de gradul trei*), eseuri, monografii sau scenarii radiofonice (*Grajdurile lui Augias*). Este prezent în numeroase antologii publicate în ţară și în străinătate.

Între altele, a fost distins cu Premiul Cartea Anului 2013 al Filialei București – Proză, Premiul pentru critică literară al revistei *Luceafărul de dimineaţă* (2016), Premiul special al Saloanelor Liviu Rebreanu (2020). ■

EMIL LUNGEANU

Şurubul

După 13 aprilie 1970, când Jack Swigert intrase în istorie cu memorabilul eufemism *Houston, we have a problem*, nu mai puteai repeta acelaşi mesaj în vreo altă misiune NASA fără riscul de a te pomeni dat în judecată pentru drepturi de autor. Deci, cum ar fi trebuit să sune? Malcolm Coyote renunţă imediat să-şi mai bată capul cu prostiile astea. În definitiv, ce mare brânză de discurs să rosteşti pentru un flecuşteţ de incident? Situaţia era mai degrabă ridicolă decât alarmantă.

Ignorând legătura radio, se mulţumi doar să scuipe printre dinţi o silabă neaoşă, ca pe vreo gânganie înecată în ceaşca de cafea:

– *Fuck!*

Da, ridicolă şi enervantă. Ca să vezi, un căcăţiş de şurub de câţiva dolari. Dintre milioanele de piese ale navetei spaţiale, tocmai mititelul ăsta se găsise să-i bage beţe-n roate acum. Parcă înadins pentru a se da mare, nu se lăsa răsucit cu niciun chip sub forţa uneltelor, făcând imposibilă desprinderea panoului cu senzori exterior ce trebuia depanat.

Se vede treaba însă că exclamaţia lui găsise totuşi o adresă, căci se auzi imediat în căşti apelul centrului de control al zborului de la Houston.

– Vrei te rog să reformulezi, Coyote?... Houston. Ne pui şi pe noi la curent cu ce se petrece acolo?

Cu ochii minţii îi văzu o clipă adunaţi toţi ca la cinema în faţa consolelor, cu mânecile cămăşii suflecate gospodăreşte, căscând gura la mogâldeaţa imponderabilă şi neclară de pe monitoare. Un film mut, a cărui tăcere prelungită şi neliniştitoare, totuşi, nu se sinchisi deloc s-o întrerupă. Mai lasă-i să aştepte, că altă treabă n-au. Belferii naibii. Nu-i ardea acum de conversaţii inutile cu birocratul ăla de Woody, care-i sufla mereu în ceafă doar ca să facă pe importantul.

– Coyote? Houston. Mai eşti acolo? Recepţie.

Nu, nu-s aici, sunt la cazino în Las Vegas, cap de bibilică! Îi trebuia mai multă forţă, dar incomodul costum spaţial şi cleiul vidului îi încetineau opintelile întocmai ca unui scafandru îngropat în fundul mării. Abia când întrerupse lucrul pentru a-şi trage sufletul, se mulţumi să mormăie, mai mult pentru sine:

– Ultimul şurub al panoului este înţepenit de-a binelea… Parcă ar fi sudat. Te umple de draci, nu alta.

– Ia-o încet, Coyote. Nu te lăsa dus de val. Dacă-l bruschezi, se rupe şi *adios muchachos*. Tatonări prudente şi repetate până cedează.

Auzi la el, geniul. Dacă-l bruschezi, se rupe. Stă tolănit confortabil la pupitrul lui de control, sorbindu-şi cafeaua la filtru din paharul de plastic, pivotează încoace şi-ncolo pe scaunul giratoriu şi-i ţine lecţii în faţa clasei, crezând că-l copiază pe Gene Kranz. „Hai să nu agravăm problema bâjbâind, băieţi. Toată lumea să rămână calmă.” Dar Kranz fusese nu doar un model de echilibru, ci şi un pilot de vânătoare sadea. Nici dacă ar fi venit la

Houston înţolit în frac cu mănuşi albe şi joben ca vreun filfizon de pe Broadway, nu ar fi fost luat mai puţin în serios de coechipieri. Cel mult putea trece drept superstiţios, după vesta aia albă ţesută de nevastă-sa pe care o purta mereu. Şi după dezastrul lui Apollo 13, cine ar mai fi glumit pe seama ei? Apollo 13, lansat fix la ora 13 şi 13 minute, lovit de ghinion pe 13 aprilie când rezervorul de oxigen explodase. Ei bine, cu toată numerologia şi disperarea de atunci, experimentatul Kranz reuşise s-o scoată la capăt, iată ce conta. Ce-i drept, şi cu ajutorul inginerului-şef Ed Smylies, *chief systems division*, cel ce găsise năstruşnica rezolvare cu filtrul pentru CO_2 din ciorap, fără de care Swigert, Lovell şi Haise ar fi sfârşit asfixiaţi. Iar fanfaronul de Woody chiar se crede-n stare să imite un aşa nivel? Să vezi ce-o să se mai împăuneze la urmă, ce mai conferinţe de presă despre cum a gestionat el criza în mod providenţial, salvând misiunea cu indicaţiile lui preţioase, demne de un fermoar înţepenit la şliţ. „Tatonări repetate, Coyote. Nu forţa că se rupe, Coyote." Barem mecanicii responsabili de asamblarea panoului nu făceau teatru cu propria incompetenţă. Probabil că la ora asta petreceau bine-mersi weekend-ul sub vreo umbrelă de paie la Cancun, bând tequila. Se auzi gândind cu voce tare:

– Mă întreb cine o fi fost deşurubatul care a strâns şurubul cu atâta ură…

– Calm, Coyote. Se putea întâmpla şi mai rău dacă nu-l strângea suficient. Dă-l încolo, acum concentrează-te pe ţinta ta, OK? Targhetezi, focusezi, depanezi.

Sigur, deşteptule. Focusezi, targhetezi, căcărezi. Vorba e, asta-i treabă de mecanic auto, nu de astronaut! Faci mii de ore de zbor în deşert, de antrenamente, de simulări, pentru ca apoi să te vezi aicea sus, sub stele, icnind cu o cheie de paişpe în mână ori cu o şurubelniţă ca un camionagiu în pană pe marginea drumului. Poftim cu câtă sălbăticie strânsese şurubul ăsta, paştele mamii lui de dobitoc.

– Încearcă să roteşti în ambele sensuri, să prindă niţel joc, Coyote.

Îşi auzea propria respiraţie pompând din greu ca un motor în doi timpi şi-l dureau umerii de parcă ar fi cărat până aici

pe orbită naveta cu spinarea. De necrezut, şurubul nu se clintise nici măcar cu un micron. Ce era de făcut? Zări oglindită în hubloul de alături Cassiopeia, cu semnătura ei în „W" articulată din cele cinci stele principale Schedir, Caph, Cih, Ksora şi Segin... Desigur, „W" de la Woody.

– Tot nu vrea? auzi în cască piuitul lui Woody.

Aşa, bate-mă la cap, ciocănitoare, dă-i înainte cu meliţa. Parcă o făcea înadins ca să-l scoată din sărite. Cu un pisălog ca el la Houston, n-ar trebui aprobate lansări nici cu salteaua elastică. Iar contracandidaţii lui la postul de controlor de zbor complotaseră să-l înfunde, aranjând în aşa fel ploile încât Woody să dea testele psihologice cu dr. Waco, cel mai temut examinator NASA. Rezultatul? Catastrofal. Woody a trecut teafăr examenul iar doctorul s-a îmbolnăvit de nervi şi a trebuit luat cu ambulanţa.

– Renunţă şi gata, Coyote, te expui de prea multă vreme în afara navetei. Îl scoatem imediat pe Jim să te înlocuiască. Poate continuând cu forţe proaspete o să…

– Dar cine zice că-s epuizat? îi tăie vorba grăbit, silindu-se să pară zeflemitor pentru a-şi masca într-un fel ciuda.

– Coyote, aici Houston. Repet: orice expunere în plus periclitează misiunea. Ultimul buletin SOHO anunţă că exploziile solare se intensifică de la un minut la altul. Recepţie.

– Păi tocmai, atunci ar fi cazul să-i dăm zor acum înainte să…

– Las-o baltă, Coyote. Nu e momentul pentru acte de eroism. Ai făcut tot ce-ai putut, acum e rândul lui Jim să mai încerce şi el. Lucrăm în echipă, băieţi.

Bravo, te stoarce ca pe o portocală şi la urmă te-aruncă la coş cu graţie de baschetbalist. „Ai făcut tot ce ai putut." *Mother fucker.*

Scoaterea asta din joc era totuna cu o insultă în public.

La repezeală, cu ultimele resurse, se mai căzni o dată să-i vină de hac blestematului în al doişpelea ceas. Era însă tardiv, căci îl văzu pe Jim ieşind deja prin sasul de deasupra. Aşa? Ei bine, spor la muncă atunci, n-avea decât să se spetească şi el în zadar. Poate că astfel o să se convingă şi ăia de la Houston cât valora pălăvrăgeala lui Woody.

– Hai, Jim, dă-i lovitura de graţie şi să terminăm odată cu panoul ăla. Am rămas deja în urma graficului cu aproape un ceas.

– OK, Houston, nu vă îngrijoraţi, îl fac knock-out din prima rundă.

– Baftă, *big shot*! îşi îndemnă şi Coyote colegul de echipaj, abia stăpânindu-şi maliţia.

Şi tocmai reintra ca un fulg în navetă când auzi în căşti continuarea schimbului de transmisiuni:

– Houston, veşti bune. Şurubul a fost scos. Acum trec la desprinderea panoului.

Se auzi imediat un ropot de aplauze. Nu-i venea să-şi creadă urechilor. Cum reuşise? Al naibii norocos.

– Bravo, Jim, frumoasă treabă! Dă-i înainte!

– Nu v-am zis c-o să cedeze din prima?

– Mersi! se băgă Coyote peste ei, morocănos. Păi e şi normal că a cedat, grozavule, după ce l-am obosit eu atâta!...

– Coyote? Houston. N-am înţeles, repetă te rog.

– Repet, era şi cazul să se dea bătut, după ce l-am obosit eu atâta.

– Ai perfectă dreptate, Coyote, muncim în echipă! îl împăcă Woody binedispus.

Auzi colo tupeu, „muncim”. La ce o fi muncind de zor Woody acolo, la desfundarea filtrului de cafea? Privi iarăşi Cassiopeia, de astă dată din dosul hubloului. Acum apărea răsturnată, ca un „M” răşchirat... Desigur, „M” de la „muncim în echipă”. ■

Salsa Fest

Târgul anual din septembrie Salsa Fest era, vreme de două zile, mană cerească pentru patronii localurilor familiale din Safford. Vineri seara, la *Taste of the Trail*, vizitatorii primeau pentru cinci dolari cartofi prăjiţi şi douăsprezece feluri de salsa ca să-şi voteze restaurantul favorit iar sâmbătă intrau în

competiţie două categorii speciale, o salsa preparată de amatori şi o salsa originală după o nouă reţetă cu trei ingrediente pe care bucătarii o aveau de inventat într-un răstimp de numai trei ceasuri. Afară de întrecerea culinară, se mai organizau fel şi fel de evenimente, un salon auto şi distracţii pentru copii. Graţie târgului, centrul oraşului primea şi o autorizare ad-hoc pentru comercializarea vinului şi a berii chiar şi sub limita legală de 300 picioare distanţă faţă de şcolile şi bisericile locale. Dar micii întreprinzători şi Asociaţia Downtown găsiseră în ediţia din acest an prilej pentru a propune transformarea zonei de târg în *entertainment district*, ceea ce implica şi permanentizarea derogărilor acordate vânzării de alcool iar iniţiativa stârnise aprinse controverse în consiliul orăşenesc. Mai degrabă rezervat faţă de noul proiect, primarul Jason Kouts obiecta că nu existau deocamdată licenţe disponibile pentru alcool şi le cerea funcţionarilor să consulte şcolile şi bisericile din perimetrul vizat, în vreme ce comercianţii, veniţi la târg cu pancarte şi lozinci, îşi argumentau demersul dând ca exemplu Willcox, orăşel cu numai 3500 de locuitori, dar dotat cu cinci prăvălii pentru degustări de vinuri, faţă de Safford care, la zece mii ai săi, nu avea nici una. Această comparaţie şi declaraţia lui Danny Smith, preşedintele Downtown Association, cum că „viaţa de noapte şi centrul comercial reprezintă unul din călcâiele lui Ahile de la noi“ mutaseră disputa din primărie în stradă, unde acum un teatru de bâlci improvizat pentru amuzamentul vizitatorilor târgului o maimuţărea cu concursul unei trupe de bufoni.

Unul, cu buzunarele salopetei umflate cu sticle de bere, făcea pe arpentorul, pus să măsoare cu o ruletă distanţa minimă legală dintre o biserică de carton şi o tonetă de vinuri, însă, cherchelit rău, umbla pe şapte cărări, făcând ca parcursul sinuos să nu se mai termine.

Altul, în rol de popă, tot aducea din caricaturala biserică vin de împărtăşanie cu o cană şi-l stropea pe arpentor ca să-l îndepărteze ca pe un drac. Şi tocmai când Peppino, acompaniat de impresionantul său ciobănesc german şi poposit în mulţimea spectatorilor, râdea mai cu poftă, auzi alături râşniţa inconfundabilă a şefului:

– Uită-te la ei, ţara arde şi baba se piaptănă...

Îl descoperi alături umăr la umăr, în ţinută civilă, asudat, făcându-şi vânt cu un exemplar din *Gila Herald*, dar abia apucă să-l salute, că şeriful despături ziarul şi i-l băgă sub nas.

– Poate vrei să-mi explici şi mie isprava asta...

Schimbul ocazional de cuvinte avut în ajun la *Walmart*, la cumpărături, apăruse aşadar în ziar ca interviu.

– Ia zi, eşti îmbârligat cu putorişca asta de Jennifer-nu-ştiu-cum?

– Dar care e problema, şefu'?

– Cum care, băiete?! După cât mă luptasem la conferinţa de presă să le pun cu botul pe labe pe căţelele alea, tu te laşi acostat la drumul mare şi tras frumuşel de limbă?

La auzul etichetei „căţele", ciobănescul lui Peppino ciuli urechile şi-l măsură pe şerif bănuitor.

– Dar ce mari dezvăluiri am făcut? Ştie tot târgul povestea cu mâna din copac, s-a dat şi la ştiri...

– Atunci, de ce s-a mai gudurat pe lângă tine?

– Păi, nu despre niscai noi date era vorba, ci de interpretarea celor ştiute. Uitaţi-vă aici: „Personal, ce părere aveţi despre identificarea traficantului Armando Pedro Estrella după amprentele şi tatuajele braţului descoperit la Frye Mesa Reservoir?" Deci aveau deja toate informaţiile, naiba ştie de unde.

– Iar tu, ca un bun creştin, te-ai conformat imediat, spovedindu-te ca la popă cum că parcă ar fi la mijloc lucrul dracului!

– Păi, ce trebuia să declar, că-s de acord cu scenariile mafiote lansate de FBI, că aberaţia aia despre o diversiune la scară mare a italienilor menită să-l disculpe pe asasinul propriei fiice?

– Şi teoria ailaltă cu paranormalu' e mai uşor de înghiţit?

– N-o fi ea, dar barem nu e un pretext mincinos. Am fost de faţă amândoi atunci în Lebanon când mexicanii au dispărut inexplicabil din camionetă, după cum am fost apoi şi la cascadă când s-a tăiat cu drujba creanga terminată într-o mână de om şi ştiţi la fel de bine ca şi mine că tot ceea ce am văzut noi acolo era cât se poate de real. De ce n-ar fi fost şi dispariţia italiencei?

– Băiete, mi se rupe de cum a reuşit scamatoria cu mâna din copac. Ceea ce contează e că cineva i-a făcut banditului de

petrecanie şi pe urmă i-a plasat mâna acolo la vedere pentru ca noi să o găsim, s-o identificăm neapărat, altfel geaba-i atârna de crengi nasul, urechile şi puţa ca-n pomul de Crăciun. O crimă comisă doar ca să ne convingă că prin partea locului se petrec paranormale d-astea şi deci că nu e cazul ca tatăl italiencei să fie suspectat.

– Păi, nici n-a fost până să vină federalii! Scenariul ăsta al lor e doar o invenţie ordinară cu care ne-au luat dosarul!

– Şi ce-ai vrea acu, să mă iau în coarne cu Van Debil ăla şi cu Bemtembelul dumnealui pe motiv de jurisdicţie? E treaba lor dacă vor morţiş să umble după cai verzi pe pereţi! Treaba noastră e să ne vedem de treaba noastră! Hârjoneala ta cu ziarista asta mi-l pune-n cap pe însuşi domnul guvernator, şi aşa nervos destul că militarii urcaţi pe munte îi alungă pe turişti şi că presa scrie despre comitatul Graham ca despre un al doilea Stardust Ranch. Ai idee ce mi-a zis la telefon cu un ceas în urmă?...

Iată deci unde era buba lui Corcoran: să nu se pună cumva rău cu republicanul Doug Ducey, reales de curând cu 56 % din voturi, în oficiul căruia visa să ajungă în calitate de *senior advisor on crime policy and prevention*. Şi parcă veleitarul de el ar fi renunţat la asemenea ambiţii dacă democratul David Garcia, preferatul lui Peppino, ar fi câştigat el alegerile? Unica orientare politică a lui Corcoran era servilismul.

– A pomenit chiar despre tine!

– Zău? Sunt măgulit.

– Taci şi-ascultă acia! Mi-a zis: *Sheriff*, eu credeam că investigaţiile pe cont propriu gen *Dosarul Pelican* le făcea Denzel Washington, nu acest *deputy* al dumitale Luiz Hernandez din ziarul de azi. Şi, după ce i-am explicat că este la mijloc o confuzie, că nu avem nici un ofiţer Denzel Washington şi nici vreun pelican în lucru, ci dosarul „Coţofana“ de care răspunzi tu, mi-a mai zis: Uite cum stă treaba, o fi el sfânt Primul Amendament atunci când aveţi dispute acolo în poliţia comitatului, dar asta nu înseamnă să vă spălaţi rufele prin redacţiile gazetelor. Cetăţenii din Graham sunt şi aşa speriaţi după recentele incidente, fac stocuri de conserve şi de bere ca la război: iar voi, în loc să le întăriţi încrederea în forţele de ordine, v-aţi găsit tocmai acum să faceţi jocul presei alarmiste?

Era mai mare păcatul să strici frumuseţe de discurs, aşa că Peppino se abţinu din răsputeri până când începu să-l doară stomacul, dar apoi, ca un balon umflat prea mult, pocni într-un hohot de râs eliberator. Şeriful şuieră la el:

– Ce-i de râs? Fii atent, începi să mă calci pe nervi!...

Dar Peppino mască, arătându-i cu degetul sceneta celor doi bufoni de pe podium unde, rămas între timp fără vin de împărtăşanie după ce-l tot stropise cu el pe arpentorul cel beţivan, „preotul“ şutea acum din sticlele tonetei de vizavi şi le căra una câte una la „biserică“ pentru a-şi reface stocul.

– Dă-l dracului de teatru, băiete, tu ai fost atent la ce-ţi zic eu aicea sau nu? îşi zburli Corcoran ariciul mustăţilor.

De lângă piciorul lui Peppino, dulăul lătră scurt un avertisment din care puteai înţelege şi fără traducător că-l vedea deja pe interlocutorul stăpânului său ca pe un biftec.

– Cum să nu fiu, şefu, doar că veselia din jur se ia ca râia, uitaţi-vă, până şi câinele meu e agitat, scuzaţi...

– Şi ce învăţăminte tragi din cele ce ţi-am zis?

– Păi, dacă-şi mai bagă botul vreun reporter în vizuina noastră, să-mi pun câinele pe el, nu?

Şeriful îl examină neîncrezător, dar, cum şi câinele lup alsacian de alături îl examina pe el cu un mârâit bolborosit, nu mai zise nimic, împături la loc ziarul şi salută cu un bobârnac în pălăria de cowboy. Când dădu să plece, se poticni în mulţime, ca din întâmplare, tocmai de miniona Coco, gata-gata s-o dărâme.

– Vai, ce surpriză, *sheriff*, cât pe ce să nu vă mai recunosc fără uniformă!... miorlăi secretara fâstâcită.

Demonstrativ, Corcoran se bătu cu aripile peste şolduri.

– Uniformă ori ba, arma îl face pe om!

– O, dar ce pistol mare aveţi, *sheriff*!...

– Şi încă n-ai văzut nimic!

Şeriful făcu şmecher cu ochiul şi dispăru. Dintr-odată, bufonii de pe podium nu mai aveau nici un haz. Măscăriciul, cel mai talentat din întregul ţinut, ieşise din scenă. ■

(capitol din romanul *Viitorul a trecut pe aici*,
Editura Eikon, 2019)